

РЕШЕНИЕ

№ 1844

гр. София, 22.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав,
в публично заседание на 04.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **117** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Г. Т. Н., гражданин на Република С. М., [дата на раждане] в [населено място] с ЕМБГ0902992450014, притежаващ национален паспорт № С1224579, издаден на 07.06.2019 г., чрез адв. О. Б. със съдебен адрес за кореспонденция: [населено място], [улица], ет. 4, срещу Заповед № О-6742/2020-10-16, издадена от и.д. Председателя на Държавна агенция за българите в чужбина, с която на лицето е отказано издаването на удостоверение за български произход.

С жалбата се иска отмяна на оспорената заповед като немотивирана, незаконосъобразна, издадена в нарушение на материалния закон и при нарушение на административнопроизводствените правила. Неправилно и незаконосъобразно административният орган в нарушение на чл.15 ал.3 от Правилника за дейността на Държавна агенция за българите в чужбина не е дал указания на жалбоподателя за отстраняване на констатирана нередовност в 7-дневен срок, във връзка с установяване датата на раждане на Д. Н., за която жалбоподателят твърди, че е негова майка. Моли съда да отмени обжалвания административен акт.

В съдебно заседание, жалбоподателят редовно призован, чрез процесуалния си представител поддържа жалбата и моли съда да я уважи. Излага съображения, относно основателността на жалбата. Претендира присъждане на разноски, съгласно списък.

Ответникът– Председател на Държавна агенция на българите в чужбина, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Представя писмено становище. Претендира разноски, съгласно списък.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

На 13.10.2020 г. Г. Т. Н. подал в ДАБЧ Заявление– формуляр за издаване на удостоверение за български произход /л.18,19/. В заявлението е посочено, че е гражданин на Република С. М., народност- българка, с адрес- Република С. М., [населено място], [улица].

Отразено е, че баща му Т. Н. е с македонско гражданство и български произход и майка- Д. Н. с македонско гражданство и български произход, сестра- И. Н.- македонско гражданство и с български произход. Към заявлението са приложени и приети по делото /в заверени копия/- декларация от Г. Т. Н. за българско национално съзнание /л.20/; паспорт на Г. Н. /л.21/; Удостоверение № K071/13.08.2020г. от Сдружение „Български културен клуб -С.“, в което е отразено за прието, установен български произход на възходящ на жалбоподателя –А. С. – прадядо на Г. Н. /роден в [населено място], П. кааза/ и баща на Т. И. – дъщеря на А. С.; Вписано е, че Т. И. е майка на Д. Н./ последната по твърдения на жалбоподателя,негова майка /л.22/; извлечение от регистъра на родените за Г. Н., издадено с № 09-1/11688 на 08.07.2020г. от М. К. – длъжностно лице по гражданско състояние в [община]. В същото е отразено, че майка на жалбоподателя е Д. Н. – [дата на раждане] - л.23,24/; Извлечение от Регистъра на родените за Д. Н., издадено с № 11-02/643 на 29.06.2020г. от Г. Т. – длъжностно лице по гражданско състояние в [община], в което е записано, че Д. Н. е родена на 7/ноември/ 1965г. /лист 25,26 от делото/ и е посочена нейната майка Т. И. С. ; извлечение от регистъра на родените на [община] село, [населено място], на Т. И., издадено с № 11-02/642 от 29.06.2020г., в което са посочени нейната майка- Е. С. и баща –А. С.

В хода на административното производство е изготвено становище от В. И. –главен специалист в „БО и ИД“ в ДАБЧ, в което е посочено, въз основа на приложените документи –акт за раждане № 1067/1992г. на жалбоподателя, не доказва своя български произход.

Със Заповед № О-6742/2020-10-16 на и.д. Председателя на Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ), е отказано издаване на удостоверение за български произход на Г. Т. Н.. За да откаже издаване на удостоверението председателят на ДАБЧ е приел, че въз основа на приложените документи не може да бъде направен безспорен извод, че заявителят е българин, живеещ извън Република България, по смисъла на чл. 2 от Закона за българите, живеещи извън Република България и лице от български произход по смисъла на §2, т. 1 от ДР на Закон за българското гражданство. В заповедта е посочено, че заявителят не е успял да докаже роднинска връзка с Д. Н., поради несъответствие на рождените й дати, посочени в акта за раждане на жалбоподателя и в акта за раждане на Д. Н..

В хода на съдебното производство е приета административната преписка, както и писмени доказателства, представени с жалбата, а именно извлечение от общинския регистър на родените в [община] с № 09-1/19581 от 17.11.2020г., издаден от М. Е. длъжностно лице в общината в С., в което е отразено, че под пореден № 1067 за 1992г. е вписано раждането на Г. Н. с майка Д. Н. – родена на 07 ноември 1965г.

С оглед установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. подадена в срок /адм. акт е връчен на адв.Б. на 11.12.2020г., срокът изтича на 25.12.2020г.- К., а жалбата до АССГ е подадена на 29.12.2020г. - първият работен ден след празничните почивни дни за К./, от активно процесуално легитимирано лице, при наличие на правен интерес. Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

По валидността на акта:

Съгласно разпоредбата на чл. 15, ал. 2 от Закона за българското гражданство /ЗБГ/ в производството по придобиване на българско гражданство по натурализация с молбата за придобиване на българско гражданство се представя и удостоверение за български произход. Удостоверението за български произход се издава от Държавната агенция за българите в чужбина, респ. нейния председател. С оглед на това и представените по делото доказателства – Заповед № КВ-262/06.11.2018г. на Министър-председателя на Р България /лист 12 от делото/, съдът констатира, че обжалваният акт е издаден от материално компетентен орган с надлежно делегирани правомощия, а именно от Д. Л. В. – зам.председател на ДАБЧ, назначен със заповедта да изпълнява временно функциите на председател на ДАБЧ.

Този състав на съда намира обаче, че оспорваната заповед е издадена при съществено нарушение на процесуалните правила и материалния закон.

Съгласно нормата на чл. 2 от Закона за българското гражданство (ЗБГ) българското гражданство се урежда от Конституцията на Република България, от закона и от международните договори, които са в сила при настъпването на фактите или събитията, свързани с гражданството. По своето естество начинът на придобиване на гражданство винаги се свежда до условия (материални предпоставки) и ред (процедура), определени от правото. Законът за българското гражданство под общия титул. "Придобиването на българско гражданство" включва изрично придобиване на българско гражданство по произход (Глава Втора, раздел I), по рождение (Глава Втора, раздел II) и по натурализация (Глава Втора, раздел III). В хипотезата на придобиването на българско гражданство по натурализация законодателят е предвидил няколко алтернативи, една от които е наличието на български произход (чл. 15, ал. 1, т. 1 от ЗБГ). Доколкото българският произход е правнозначим юридически факт, който е от значение за придобиване на българско гражданство, същият се доказва с документ, издаден от български или чужд орган (чл. 3, ал. 1, т. 1 Закона за българите живеещи извън Република България - ЗБЖИРБ) или по исков ред (чл. 3, ал. 2 от ЗБЖИРБ). Най-сетне, съгласно чл. 15, ал. 2 ЗБГ в процедурата по придобиване на българско гражданство по натурализация с молбата се представя и удостоверение за български произход, издадено от Държавната агенция за българите в чужбина, като в удостоверението се посочват данните, въз основа на които е установен българският произход.

В § 2, т. 1 от ДР на ЗБГ е дадено определение за целите на ЗБГ на "лице от български произход", което е определено като лице, на което поне единият възходящ е българин. Съгласно чл. 46, ал. 1 от Закона за нормативните актове, техните разпоредби се прилагат според точния им смисъл. Според чл. 8 ЗБГ "Български гражданин по произход е всеки, на когото поне единият родител е български гражданин." Следва да се отбележи, че разпоредбата на чл. 14, ал. 3, изречение първо от Правилника за дейността на ДАБЧ по издаване на удостоверения за български произход гласи "Председателят на Агенцията се произнася със заповед за издаване на удостоверение за български произход, въз основа на представеното становище, когато поне един от

възходящите на заявителя е българин.". В ЗБГ се прави разграничение между понятията "български гражданин" и „български произход". Така например, в чл. 15, ал. 1 ЗБГ законодателят е предвидил като отделни хипотези, придобиването на българско гражданство по натурализация, когато лицето е от български произход (т. 1) или когато единият му родител е български гражданин или е починал като такъв (т. 3). Различни са и доказателствата, установяващи едната или другата хипотеза. В чл. 15, ал. 2 ЗБГ е предвидено, че българският произход на лицето, искащо придобиване на българско гражданство по натурализация, ще се доказва с удостоверение за български произход, издадено от ДАБЧ. В понятието "българин", употребено в § 2, т. 1 ДР на ЗБГ, законодателят не е включил и българското гражданство на възходящия. Ако законодателят е имал предвид, че българин е и всяко лице с българско гражданство, то той не би предвидил като самостоятелна хипотезата на чл. 15, ал. 1, т. 3 ЗБГ. Очевидна е разликата, която законодателят прави между българско гражданство и български произход, и от разпоредбите на чл. 26, ал. 1 и ал. 2 ЗБГ. Посоченият член се намира в глава четвърта, именована "Възстановяване на българско гражданство". Тълкуването на ал. 2, във връзка с ал. 1 на чл. 26 ЗБГ води до извода, че възстановяване на българско гражданство може да искат както лица от български произход, които са били освободени от българско гражданство, така и такива, които нямат такъв и са били освободени от българско гражданство.

Понятието "българин" всъщност е по-широко от понятието "български гражданин". В ЗБГ липсва идентитет между понятията "българин" и "български гражданин". Не всяко лице с българско гражданство е българин по произход, както и не всички лица с български произход, притежават българско гражданство. В този смисъл е Решение № 3444 от 5.03.2020 г., постановено по адм. д. № 9476 по описа на Върховния административен съд за 2018 г.

Административният акт е издаден при съществени нарушения на административно-производствените правила, тъй като представените от заявителя многобройни доказателства изобщо не са обсъдени и правният извод за липса на основания за издаване на удостоверение за български произход е формиран, без да са установени и обсъдени фактите по случая – нарушение на чл. 7 и чл. 35 АПК. В хода на производството административният орган е следвало да изясни всички факти и обстоятелства, имащи значение за изясняване на спорния факт - наличието или не на български произход на молителя. Административният орган е посочил, единствено, че не се доказва роднинска връзка на заявителя с Д. Н., поради несъответствие в рожденните дати от приложените актове за раждане, издадени от Р.С.М.. Издателят на оспорената заповед не е съобразил, обстоятелството, че актове за раждане не са представени, а жалбоподателят е представил извлечения от регистъра на родените на [община], които извлечения, са издадени в периода 29.06.2020г-08.07.2020г. и явно несъответствието на датите на раждане на Д. Н., за която Г. Н. твърди, че е негова рождена майка се дължи на грешка при изготвяне на издадените извлечения от регистъра. Този извод на съда се подкрепя и от представеното от жалбоподателя в съдебното производство ново извлечение от общинския регистър на родените на [община], издадено на 17 Ноември 2020г., в което е посочено, че Д. Н. е родена на 07 ноември 1965г. и е майка на Г. Н., така както е посочено и в извлечение от регистъра на родените на [община] село, [населено място] от 29.06.2020г. /лист 25 от делото/. Видно от същото, датата на раждане на Д. Н. е 07 ноември 1965г.

Освен това настоящият съдебен състав намира, че оспореният акт е немотивиран,

което е резултат от липсата на обсъждане на представените със заявлението доказателства. Изобщо не са взети в предвид, удостоверение №К071-2020 от 13.08.2020г. на Сдружение „Български културен клуб-С.“, както и останалите извлечения от регистъра на родените на [община], отнасящи се до Т. И. –майка на Д. Н. и А. С. –баща на Т. И. и мястото им на раждане – [населено място]/Б./ – Ново село, което в началото на ХХ век се е намирало на територията на [община] и е било населено с българи.

Липсата на мотиви означава неспазване на изискуемата от закона форма по смисъла на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК. Посочените нарушения съставляват самостоятелни основания за незаконосъобразност на административния акт, съгласно чл. 146, т. 2 и т. 3 АПК и са достатъчни за отмяната му.

В настоящия случай Г. Н. се е позовал на чл. 3, ал. 1, т. 1 ЗБЖИРБ и е сезирал Държавната агенция за българите в чужбина за издаване на удостоверение за български произход, като е обосновал своето искане с декларация за българско самосъзнание и останалите доказателства описани по-горе, позовавайки се на доказан български произход от негов възходящ от трета степен по права линия- працядо му – А. С. –баща на Т. С., която пък е майка на Д. Н. – майка на жалбоподателя.

Въз основа на всички представени доказателства, включително и тези, приложени към жалбата, които вече бяха обсъдени от настоящия съдебен състав се установява наличието на роднинска връзка между жалбоподателя и лицето Д. Н., негова майка, както и между жалбоподателя и А. С. – негов працядо.

Отказът на председателя на ДАБЧ, обективизиран в процесната заповед, с която е отказано на Г. Н. удостоверяването на български произход, като индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 АПК, следва да съдържа фактическите и правни основания за издаването му и да е мотивиран.

Съдът намира, че оспореният отказ, обективизиран в заповедта не съдържа мотиви, от които да бъде направен извод, че не са налице материалноправните предпоставки за издаване на исканото удостоверение.

Съгласно т. 2 от ТР № 4/2004 г. на ВАС, неизлагането на мотиви съставлява съществено нарушение на административно-производствените правила и е основание за отмяна на акта. Съдебната практика приема, че мотивите на административния акт могат да бъдат изложени не само в него, но и в друг предхождащ акта документ, към който акта препраща и който се намира в административната преписка, каквато хипотеза в процесния казус не е налице. Формалното изпълнение на изискването за мотиви на акта, съдът приравнява на липса на този реквизит от съдържанието на акта. Неизлагането на мотиви е основание за отмяна на административния акт, защото ограничава възможността на адресата на акта да се защити, а на съда- да извърши проверка относно законосъобразността на оспорения административен акт.

Административният орган не е спазил и изискванията на чл. 35 и чл. 36 от АПК, като не е изяснил фактите и обстоятелствата от значение за случая и не е дал възможност за възражения и становище от страна на молителя.

С оглед гореизложеното съдът намира, че оспорената заповед е незаконосъобразна и като такава подлежи на отмяна. Жалбата е основателна и следва да бъде уважена.

При този изход на спора и на основание чл.143 ал.1 от АПК разноси се дължат на жалбоподателя. Такива са претендирани от процесуалния му представител в размер на 410 лв., съгласно представен списък. Едновременно с това обаче, писмени доказателства за извършените разноси са представени, единствено досежно внесената държавна такса в размер на 10 лева. Не са представени от адв. Б. писмени доказателства за заплащане на адвокатския хонорар, както и сключения договор за правна помощ с жалбоподателя. В тази връзка ДАБЧ следва да бъде осъдено да заплати на жалбоподателя единствено за направените от него разноси за заплащане на държавната такса по делото.

Делото следва да се изпрати като преписка на ДАБЧ за ново произнасяне с администативен акт, който да съдържа всички необходими по закон реквизити, в това число фактически и правни основания за издаването му и анализ на представените доказателства.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 61-ви състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Г. Т. Н., гражданин на Република С. М., Заповед № О-6742/2020-10-16, издадена от и.д. Председателя на Държавна агенция за българите в чужбина, с която на лицето е отказано издаването на удостоверение за български произход.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Държавна агенция за българите в чужбина за ново произнасяне по заявление на Г. Т. Н., съобразно дадените в мотивите към решението на съда указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Държавна агенция за българите в чужбина да заплати на Г. Т. Н. сумата в размер на 10 /десет / лева, представляваща разноси по делото.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд по реда на АПК в 14– дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: